

EDUKACJA DLA BEZPIECZEŃSTWA

KLASA VIII

OGÓLNE KRYTERIA OCENIANIA

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- nie potrafi wykonać prostych poleceń, wymagających zastosowania podstawowych umiejętności
- wykazuje braki w wiedzy, które uniemożliwiają dalszy rozwój w ramach przedmiotu

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- przy pomocy nauczyciela wykonuje proste polecenia, wykorzystując podstawowe umiejętności
- wykazuje braki w wiedzy, nie uniemożliwiają one jednak dalszej edukacji i mogą zostać usunięte

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- pod kierunkiem nauczyciela wykorzystuje podstawowe źródła informacji
- samodzielnie wykonuje proste zadania w trakcie zajęć
- przejawia przeciętną aktywność
- opanował podstawowe elementy programu, pozwalające na podejmowanie w otoczeniu działań ratowniczych i zabezpieczających

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- samodzielnie korzysta ze wskazanych źródeł informacji
- poprawnie rozumie w kategoriach przyczynowo-skutkowych
- samodzielnie wykonuje typowe zadania o niewielkim stopniu złożoności
- podejmuje wybrane zadania dodatkowe
- jest aktywny w czasie lekcji
- poprawnie wykonuje czynności ratownicze, umie dobrać potrzebny sprzęt i wykorzystać niektóre środki ratownicze
- opanował materiał programowy w stopniu zadowalającym

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- sprawnie korzysta ze wszystkich dostępnych źródeł informacji
- samodzielnie rozwiązuje zadania i problemy postawione przez nauczyciela
- jest aktywny na lekcjach i zajęciach pozalekcyjnych (zawodach, konkursach)
- bezbłędnie wykonuje czynności ratownicze, koryguje błędy kolegów
- odpowiednio wykorzystuje sprzęt i środki ratownicze
- sprawnie wyszukuje w różnych źródłach informacje o sposobach alternatywnego działania (także doraźnego)
- umie pokierować grupą rówieśników
- zdobył pełen zakres wiedzy przewidziany w programie

- sprawnie wykorzystuje wiedzę z różnych przedmiotów do rozwiązywania zadań z zakresu edukacji dla bezpieczeństwa

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- inicjuje dyskusję
- przedstawia własne (racjonalne) koncepcje rozwiązań, działań, przedsięwzięć
- systematycznie wzbogaca swoją wiedzę i umiejętności, dzieli się tym z grupą
- odnajduje analogie, wskazuje szanse i zagrożenia określonych rozwiązań
- wyraża własny, krytyczny, twórczy stosunek do omawianych zagadnień
- argumentuje w obronie własnych poglądów, posługując się wiedzą pozaprogramową
- zdobył wiedzę znacznie wykraczającą poza zakres materiału programowego

WYMAGANIA EDUKACYJNE

I. POSTĘPOWANIE W SYTUACJACH ZAGROŻEŃ

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który nie spełnia wymagań kryterialnych na ocenę dopuszczającą.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- charakteryzuje zasady zachowania się ludności po ogłoszeniu alarmu
- rozpoznaje zagrożenia
- wymienia nazwy służb działających na rzecz zwalczania zagrożeń
- wymienia główne przyczyny pożarów
- opisuje zasady postępowania podczas pożaru
- wymienia typowe zagrożenia zdrowia i życia podczas pożaru
- wymienia rodzaje podręcznego sprzętu gaśniczego
- rozpoznaje znaki ochrony przeciwpożarowej
- omawia zasady zachowania podczas ataku terrorystycznego (np. wtargnięcie uzbrojonej osoby do szkoły)
- opisuje obowiązki pieszego i kierowcy wobec pojazdu uprzywilejowanego

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę dopuszczającą oraz:

- opisuje kluczowe elementy szkolnej instrukcji ewakuacji:
 - sygnały
 - drogi i wyjścia ewakuacyjne
 - miejsce zbiórki
 - zasady zachowania podczas ewakuacji

- wymienia podstawowe środki alarmowe
- opisuje sposób użycia podręcznego sprzętu gaśniczego
- charakteryzuje zagrożenia pożarowe w domu, szkole i najbliższej okolicy
- przedstawia typowe zagrożenia zdrowia i życia podczas powodzi, pożaru lub innych klęsk żywiołowych
- opisuje zakres i sposób przygotowania się do planowanej ewakuacji
- opisuje zasady postępowania podczas powodzi, śnieżycy, wichury, burzy

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę dostateczną oraz:

- omawia zasady postępowania po ogłoszeniu alarmu
- omawia zasady postępowania po opublikowaniu komunikatu ostrzegawczego
- charakteryzuje działalność i zadania społecznych podmiotów ratowniczych, w tym: Ochotniczej Straży Pożarnej, GOPR, WOPR
- opisuje sposoby gaszenia najczęściej występujących pożarów (w zarodku)
- wyjaśnia zasady zaopatrzenia ludności ewakuowanej w wodę i żywność
- wymienia rodzaje znaków substancji toksycznych

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę dobrą oraz:

- charakteryzuje stopnie ewakuacji
- omawia zasady ewakuacji zwierząt z terenów zagrożonych
- uzasadnia i proponuje skuteczne sposoby zapobiegania panice

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę bardzo dobrą oraz:

- redaguje treść komunikatu ostrzegawczego o zbliżającym się (wybrany) zagrożeniu dla miejscowości, w której mieszka

II. BEZPIECZEŃSTWO PAŃSTWA

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który nie spełnia wymagań kryterialnych na ocenę dopuszczającą.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- wymienia i charakteryzuje dziedziny bezpieczeństwa państwa
- wymienia elementy składowe systemu bezpieczeństwa i jego poszczególne instytucje,
- wymienia rodzaje sił zbrojnych RP
- rozpoznaje podstawowe typy uzbrojenia Sił Zbrojnych RP

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę dopuszczającą oraz:

- omawia zadania, strukturę oraz podstawowe uzbrojenie i wyposażenie Sił Zbrojnych RP
- wymienia i uzasadnia geopolityczne aspekty bezpieczeństwa państwa

- charakteryzuje rodzaje sił zbrojnych RP

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę dostateczną oraz:

- identyfikuje wyzwania dla bezpieczeństwa indywidualnego i zbiorowego
- wyjaśnia znaczenie pojęcia cyberprzemocy, opisuje procedury postępowania w przypadku jej wystąpienia
- wymienia najczęstsze zagrożenia dla cyberbezpieczeństwa

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę dobrą oraz:

- wymienia zadania i kompetencje władz państwowych oraz samorządowych w zakresie obronności
- proponuje działania podnoszące bezpieczeństwo w sieci
- wymienia główne zagrożenia dla współczesnego bezpieczeństwa

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę bardzo dobrą oraz:

- jest członkiem organizacji skautowych lub proobronnych, lub grup rekonstrukcyjnych itp.
- doskonalili się w wybranej dyscyplinie sportowej przydatnej w zakresie obronności kraju (sporty walki, strzelectwo, lekkoatletyka, biegi na orientację, jeździectwo, pływanie, nurkowanie, spadochroniarstwo itp.)

III. PODSTAWY PIERWSZEJ POMOCY

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który nie spełnia wymagań kryterialnych na ocenę dopuszczającą.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- podaje definicję pierwszej pomocy
- wymienia działania wchodzące w zakres pierwszej pomocy
- potrafi rozpoznać osobę w stanie zagrożenia życia
- opisuje wyposażenie apteczki pierwszej pomocy; wymienia przedmioty, jakie powinny się znaleźć w apteczce, np. domowej
- opisuje zasady bezpiecznego postępowania w miejscu zdarzenia
- prawidłowo wzywa pomoc
- opisuje zasady postępowania z osobą nieprzytomną
- systematycznie ponawia ocenę oddychania u osoby nieprzytomnej
- opisuje metody udzielania pierwszej pomocy w urazach kończyn
- omawia zasady postępowania przeciwwstrząsowego
- wymienia objawy związane z najczęstszymi obrażeniami narządu ruchu
- omawia zasady postępowania z poszkodowanymi, u których podejrzewa się uraz kręgosłupa
- proponuje zastosowanie zastępczych środków opatrunkowych
- w sytuacjach symulowanych prawidłowo unieruchamia kończynę po urazie w zastanej pozycji

- opisuje sposób udzielania pierwszej pomocy w przypadku:
 - zawału serca
 - udaru mózgu
 - napadu duszności
 - porażenia prądem
 - ukąszenia lub użądlenia
 - napadu padaczkowego
 - hipo- lub hiperglikemii

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę dopuszczającą oraz:

- opisuje rolę układów: oddychania, krążenia i nerwowego dla prawidłowego funkcjonowania organizmu
- omawia zasady postępowanie w przypadku omdlenia
- wykonuje podstawowe czynności resuscytacji krążeniowo-oddechowej
- wykonuje podstawowe czynności pierwszej pomocy w zadławieniu
- przedstawia metody zapewnienia bezpieczeństwa własnego, osoby poszkodowanej i otoczenia w sytuacjach symulowanych podczas zajęć
- wykonuje opatrunek osłaniający na ranę w obrębie kończyny oraz opatrunek uciskowy
- omawia i stosuje zasady unieruchamiania złamań kości długich i stawów
- wyjaśnia, na czym polega udzielanie pierwszej pomocy w oparzeniach
- opisuje zagrożenia dla życia związane z utratą dużej ilości krwi w krótkim czasie (wstrząs)
- wymienia typowe objawy wstrząsu krwotocznego
- bezpiecznie odwraca poszkodowanego z brzucha na plecy
- układa poszkodowanego w pozycji bezpiecznej/ bocznej - ustalonej

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę dostateczną oraz:

- przeprowadza wywiad ratowniczy SAMPLE
- wymienia najczęstsze przyczyny utraty przytomności
- proponuje działania samopomocowe po zaobserwowaniu objawów zwiastujących omdlenie
- wymienia typowe objawy zwiastujące, poprzedzające omdlenie
- wykonuje podstawowe opatrunki osłaniające w obrębie głowy i tułowia
- zakłada opatrunek uciskowy na rany w obrębie głowy i tułowia
- wymienia przykłady zapobiegania oparzeniom, ze szczególnym uwzględnieniem środowiska domowego
- prawidłowo szacuje powierzchnię oparzeń
- wyjaśnia cel doraźnego unieruchomienia kończyny (zmniejszenie bólu, ograniczenie ryzyka pogłębiania urazu, umożliwienie bezpiecznego transportu)

- opisuje działania ratownicze w przypadku ciała obcego w oku
- wymienia główne stany zagrożenia życia lub zdrowia
- definiuje NZK , wymienia jego przyczyny i typowe objawy
- charakteryzuje zagrożenia płynące ze strony wstrząsu anafilaktycznego

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę dobrą oraz:

- wymienia i opisuje poszczególne ogniwa łańcucha przeżycia
- omawia znaczenie pojęcia „złota godzina”
- opisuje sytuacje, w jakich można prowadzić resuscytację z wyłącznym uciskaniem klatki piersiowej
- opisuje algorytm podstawowych czynności resuscytacyjnych u niemowląt i dzieci
- praktycznie wykorzystuje w sytuacjach symulowanych automatyczny defibrylator (AED)
- proponuje działania zapobiegające zadławieniu w typowych sytuacjach życia codziennego
- omawia okoliczności i sposób zakładania opaski uciskowej
- omawia sposób wykonania chwytu Rauteka i wskazuje okoliczności typowe dla jego zastosowania
- umiejętnie stosuje schemat diagnostyczny FAST

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę bardzo dobrą oraz:

- uczestniczył w pozaszkolnych formacjach związanych z ratownictwem medycznym
- potrafi zainstalować w telefonie komórkowym system ostrzegania o lokalnych zagrożeniach

IV. KSZTAŁTOWANIE POSTAW OBRONNYCH

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który nie spełnia wymagań kryterialnych na ocenę dopuszczającą.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- omawia zasadę BLOS
- omawia zasady zachowania na strzelnicy
- zna podstawowe zasady orientowania się w terenie

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę dopuszczającą oraz:

- wymienia przykłady broni strzeleckiej
- omawia przykłady urządzeń i narzędzi przydatnych podczas poruszania się w nieznanym terenie (kompas, GPS, mapy, punkty charakterystyczne)

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę dostateczną oraz:

- prawidłowo przyjmuje pozycje strzeleckie: stojąc, klęcząc, leżąc)
- wymienia podstawowe elementy broni palnej

- potrafi orientować się w terenie za pomocą: mapy, kompasu, GPS, punktów charakterystycznych
- omawia ograniczenia związane z wykorzystaniem urządzeń GPS i kompasu

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę dobrą oraz:

- potrafi zgrywać przyrządy celownicze
- wymienia i charakteryzuje rodzaje map
- omawia najważniejsze elementy mapy

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę bardzo dobrą oraz:

- wymienia główne przyczyny wypadków podczas strzelania